Nr. 95 Koźmin, sobota dnia 29 listopada 1924 r. Rok 37

ORĘDOWNIK URZĘDOWY
POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Przedpłata: na miesiąc listopad 0,75 zł. | Wychodzi w środy i soboty | Ogłoszenia: miejscowe mm. 1-łamowy 5 groszy pozamiejscowe „ „ 6 „

Dział nieurzędowy

Dzień kresów niewyzwolonych.

Dwa miljony Polaków pozostałych po za granicami Polski pod twardem jarzmem pruskiem na Śląsku, Mazurach i Warmji, oczekuje od nas otuchy i pomocy.

Dwa miljony Polaków, biednych włościan i robotników, spogląda dzień w dzień, broniąc swej polskości do sił ostatka, z ufnością w stronę Polski.

Dwa miljony Polaków wydanych jest na wynarodnienie pod presją bezwzględnego a ciągłego teroru szowinistycznych bojówek niemieckich i konsekwentnej polityki antypolskiej nimieckich sfer urzędowych.

Na nas, stokroć od nich w wolnej Polsce szczęśliwszych ciąży obowiązek poparcia ich conajmniej tak, jak Niemcy popierać usiłują swoją mniejszość w Polsce. Oto dziesiątki związków i towarzystw niemieckich w spierają moralnie i materjalnie Niemców w Polsce. Oto setki tysięcy marek zbiera się w Niemczech na szkolnictwo niemieckie w Polsce. Oto na Śląsku mają Niemcy po stronie polskiej 138 szkół mniejszościowych, gdy Polacy po stronie niemieckiej mają szkół swoich tylko 29.

Wzywamy więc wszystkich Polaków do silnego zamanifestowania serdecznej solidarności z rodakami Kresów Niewyzwolonych.

Wzywamy wszystkich do składania ofiar **na pracę kult.-oświatową na kresach niewyzwolonych.**

W tym celu apelujemy do wszystkich powiatowych organizacyj niżej podpisanych **Związków o stworzenie powiatowych komitetów dla prowadzenia jednolitej akcji na Kresy Niewyzwolone w dniu 30 listopada — „Dniu Kresów Niewyzwolonych".**

Ofiary i składki kierować należy na konto P. K. O. 203184 lub do redakcji pism polskich.

Materjałów odpowiednich dostarcza Dyrekcja Związku Obrony Kresów Zachodnich, Poznań ul. Fredry 7.

Komitet „Dnia Kresów Niewyzwolonych" na Województwo Poznańskie.

Prezydjum Honorowe:

Ks. senator Stychel, Prezydent Miasta Ratajski, Ks. poseł Bratkowski, poseł Brownsford, Seweryn Samulski, poseł Zofja Sokolnicka, Jan Suchowiak.

Związek Obrony Kresów Zachodnich.

Bractwo Strzeleckie, Bratnia Pomoc Studentów Uniwersytetu Pozn., Centralne Sowarzystwo Gospodarcze, Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawod. Pol., Generalny Zarząd Związku Powstańców i Wojaków, Katolicki Związek Polek, Korporacja Kupców Chrześcijańskich, Narodowa Organizacja Kobiet, Obrona Społeczna, Stowarzyszenie Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych, Stowarzyszenie Porządku Publicznego, Syndykat Dziennikarzy Polski Zach., Towarzystwo Czyt. Ludowych, Tow. Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych, Tow. Weteranów z r. 1863, Zjedn. Producentów Rolnych, Zjednoczenie Zawodowo-Polskie, Związek Artystów Scen Polskich, Związek Banków, Związek Dowborczyków, Związek Fabrykantów, Związek Hallerczyków, Związek Kapłanów „Unitas", Związek Kobiet Pracujących, Związek Nauczycieli Szkół Powszechnych „Ognisko", Związek Kół Śpiewackich, Związek Oficerów Rezerwy Z. Z. R. P., Związek Podoficerów Rezerwy Z. Z. R. P., Związek Poznańskich Kół Rolniczych, Związek Profesorów Ziem Zachodnich, Związek Stowarzyszeń Młodzieży Kat., Związek Tow. Gimn. „Sokół", Związek Towarzystw Kupieckich, Związek Tow. Robotników Polskich, Związek Urzędników Komunalnych, Związek Urzędników Państwowych, Chrześcijańskie Narodowe Stronnictwo Pracy, Narodowa Partja Robotnicza, Polskie Stronnictwo Ludowe „Piast", Polskie Stronnictwo Ludowe Wyzwolenie, Związek Ludowo-Narodowy, Związek Młodej Polski, Dziennik Poznański, Gazeta Powszechna, Goniec Wielkopolski, Kurjer Poznański, Orędownik Wielkopolski, Postęp, Prawda, Przegląd Poranny, Wiarus, Polska Agencja Telegraficzna, Agencja Wschodnia.

Kronika miejscowa

Pogorzela. Za inicjatywą i poświęcającym staraniem ks. prob. Czerwińskiego w Pogorzeli funduje się na tutejszą okolicę bibljotekę ludową. Pomysł założenia jej w tym zakątku powiatu należy powitać z uznaniem. Jaką rolę odegrała książka jako czynnik oświaty, jakie zadanie spełniły czytelnie ludowe, mamy dowód z ich wieloletniej, chlubnej działalności na tym polu. Oświata buduje naród. Lecz ten naród nasz w swoich ciężkich warunkach bytu, narzuconych przez niewolę, nie mógł zaspokoić najzwyklejszych potrzeb swego ducha. Wróg-zaborca, rugując jego język narodowy, utrudniał pracę oświatową. Jedynie gdzie nigdzie istniejące czyt. lud. wciskały w dusze nasze szczerze polską oświatę. Dlatego w obecnej dobie naszej wolności należałoby przystąpić do gruntownej odbudowy ducha narodu, do sprawdzenia naszych podstaw realnych stosunku naszego ducha do zadań budownictwa narodowego. Podstawą narodu jest polski lud, zatem oświata ludu ma dokonać cudu. I znów leży przed Tow. Czyt. Lud. wielkie zadanie społeczne do spełnienia. Lecz do wykonania jakiegoś dzieła są potrzebne pomoce, do budownictwa narodu potrzeba współpracy, intensywnego współdziałania naszego społeczeństwa. Nie oczekujmy więc w biernej pozycji spełnienia zadań czytelni, lecz jednomyślnie przystąpmy do urzeczywistnienia szlachetnych celów naszej bibljoteki. Przystąpmy więc gromadnie jako członkowie, nie wysoką ofiarą lecz ilością członków stworzymy jej trwałe istnienie. Zapotrzebowanie książki, rozwój czyt. lud. szedł zawsze w parze z ogólną kulturą narodu. Zbudzi się lud, roznieci się ognisko jego ducha przez naszych poetów, a tak, jak dziś z wielką dumą i radością złożył lud polski przez usta Witosa wyrazy uznaniu autorowi „Chłopów", uwieńczonego największą nagrodą za piekne odtworzenie narodom świata życia ludu polskiego, tak z większem niż kiedykolwiek uznaniem pospieszy kiedyś ten sam lud polski dla złożenia długu wdzięczności czytelniom, za podniesienie ich kultury dla dobra ogółu i jednostki. Zatem do czynu! G—r—s.

Za złożone nam życzenia w dniu ślubu, składamy na tej drodze najserdeczniejsze staropolskie

„Bóg zapłać”

Janostwo Gaiskowie

Koźmin, w listopadzie 1924 r.

MASŁO

stołowe mleczarskie formowane

codziennie świeże na składzie

poleca

A. Lissowski, Koźmin

Tel. 5. **Rynek 14** Tel. 5.

Licytacja przymusowa

W poniedziałek dnia 1. 12. 24 o godz. 11 przedp. w moim biurze ul. Klasztorna 20 sprzedawać będę najwięcej dającemu za gotówkę:

maszynę do szycia branzoletkę i zegarek damski.

GLEMA

kom. sądowy w Koźminie

Licytacja przymusowa.

W sobotę, 6. 12. 24 o godz. 11 przedpoł. w Staniewie Sołectwie sprzedawać będę najwięcej dającemu za gotówkę

53 deski od 2 do 3 mtr. długości i 30 kawałków drzewa porządkowego, oraz maszynę do szycia.

Glema, komornik sądowy.

Samochód

osobowy

wypożyczam

każdego czasu

B. Dymel, Koźmin

Tel. 6. Klasztorna 27 Tel. 6.

WSZELKIE DRUKI

wykonuje jaknajszybciej po cenach umiarkowanych

Zakład Graficzny

poleca

okazyjną sprzedaż

mydeł toaletowych

w najtańszych cenach

dopóki zapas starczy

empfiehlt

Gelegenheitskauf

in Toaletten-seifen

zu billigsten Preisen

solange Vorrat reicht

Wyborową mąkę żytnią i pszenną oraz ospę

w mniejszych i większych ilościach

wymienia stale

Prima Roggen- und Weizenmehl sowie Kleie

in kleineren u grösseren Posten

tauscht zu jeder Zeit um

Młyn Parowy Pogorzela

Sieroty
Których ojcowie polegli
W walce o niepodległość
Wołają:

Kupujcie nalepki na 27 grudnia

ZABAWKI

gwiazdkowe

poleca

J. Kraszewska, Koźmin Księgarnia Orędownika

Nakładem i drukiem Leona Goldbeka w Koźminie.
Odpowiedzialność: Dział urzędowy Starostwo. Dział nieurzędowy Leon Goldbek w Koźminie.